

## EL LENGUATGE

### La condemna del jutge

Una cosa és que el context o, generalitzant més, les dades de la realitat lògica, no admetin que una frase sigui interpretada de tal o tal manera, això és, que no permetin que li sigui atribuït tal o tal significat, i una altra cosa molt diferent és que aquesta frase, amb tal o tal significat, no sigui gramaticalment perfectament viable i correcta. I com que les dades de la realitat lògica poden tenir un valor relatiu, ens és lícit, algunes vegades, de defensar l'atribució a una frase d'un significat que potser no és el més usual, i que és combatuda (aquesta atribució) amb indegudes raons gramaticals. Es el que s'esdevé amb grups nominals formats per noms que designen una acció transitiva, determinats per un altre nom que designa un ésser animat (o amb capacitat per a originar una acció): *la cacera del lleó, l'exhibició dels nens, la condemna del jutge, etc.*

Si comparem dos grups nominals com *l'aprovació del pressupost* i *l'aprovació de la direcció*, ens podem adonar fàcilment que només aparentment tenen la mateixa estructura: en el primer, com que *pressupost* designa una cosa ina-

nimada, un concepte abstracte, necessàriament ha d'ésser la cosa aprovada (l'objecte pacient o passiu), i no sembla possible que en cap cas sigui allò que aprova, que realitza l'acció d'aprovar (subjecte actiu o agent); en el segon, en canvi, com que *direcció* designa un ésser (o un conjunt d'éssers) animat, amb capacitat per a realitzar una acció com aprovar, li atribuiríem sense cap vacil·lació la funció activa (qui realitza l'acció d'aprovar), tant més si aquest grup nominal s'inseria en un context com, per exemple, *Aquesta despesa no es pot fer sense l'aprovació de la direcció.*

Anàlogament, si haviem de considerar un grup nominal com és ara *La condemna del jutge*, tots tendríem, probablement sense cap vacil·lació, a atribuir a *jutge* la funció activa, inevitablement supeditats a unes dades de la realitat lògica conegudes de tothom. Però aquesta coneixença no ens autoritza a afirmar categòricament que *la condemna del jutge* no es pot interpretar sinó tal com hem indicat, és a dir, atribuïnt a *el jutge* valor actiu o agent; gramaticalment, *la condemna del jutge* també pot significar "el fet d'haver estat el jutge condemnat per altri", com *la condemna de l'acusat*. Es tracta, simplement, d'una qüestió de circumstàncies. (I ja se sap: no jutgis i no seràs jutjat).